

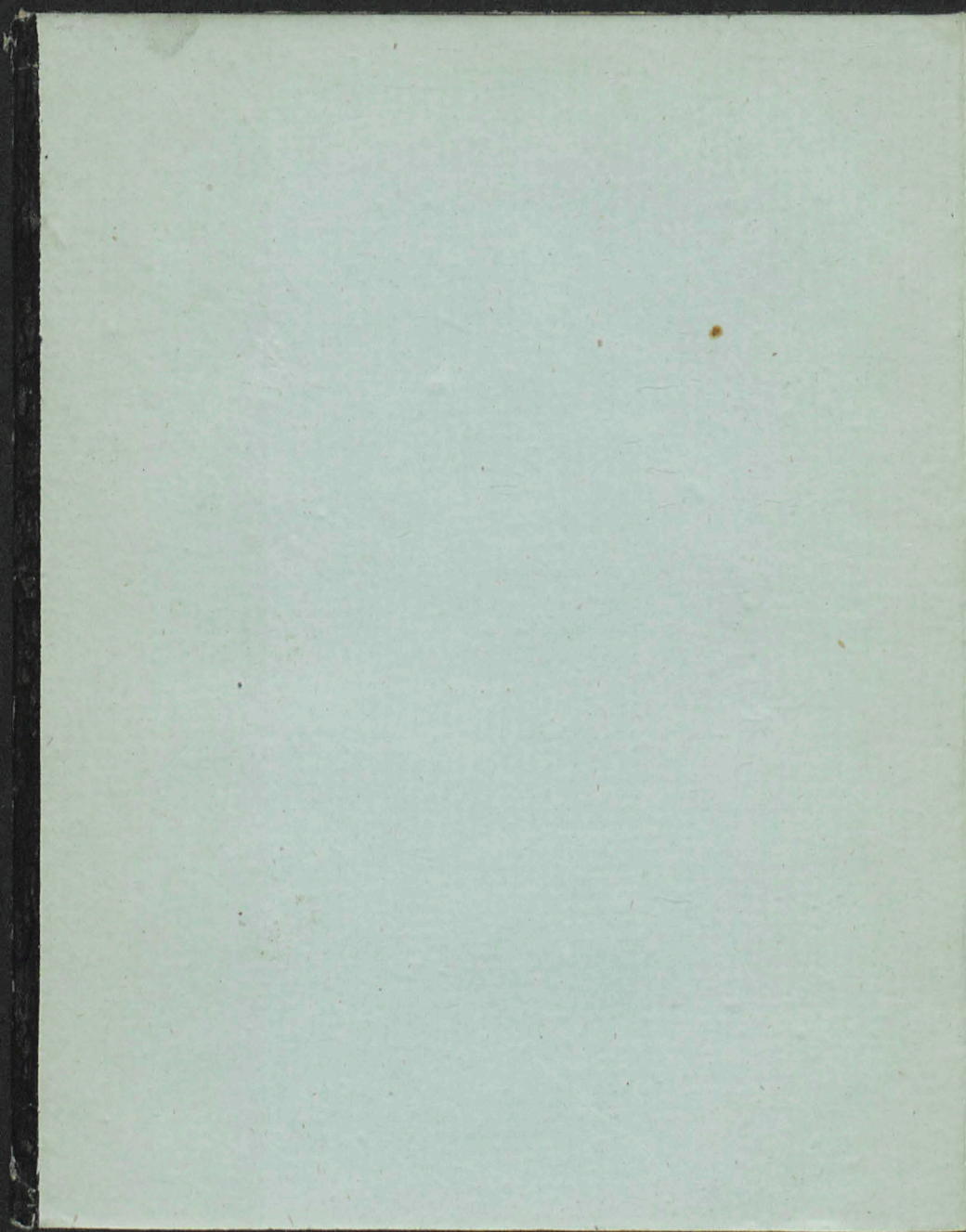
433

BIBLIOTEKA

Zaki. Nar. im. Ossolińskich

XVII

346

433
De rebus gestis REGIIS!

Liber secundus *secundus*

INVESTITVRAM FEUDI DUCATUS

PRUSSIAE

A SACRA REGIA MAJESTATE
Regnorum Poloniae & Sveciae
SIGISMUNDO

III

SERENISSIMO PRINCIPI S. R. I.

Archicamerario & Electori

Brandeburgico JOANNI

SIGISMUNDO *83433*

Et ILL^{ms} REV^{ms} Principibus fratrib⁹

Dn. IOANNI GEORGIO Duci Silesiae legens
dorsifanae, Dn. ERNESTO Ordinis Ioannitarum per Mars
chiam, Saxoniam, Vandaliam Magistro, Dn. CHRISTIANO
WILHELMO Archiepiscopo Magdeburgensi, Primati
Germaniae, Eorumq; legitimis Masculis Haeredibus,

Sub Comitiorum REGNI tempore
solemniter Varfaviae collatam

I L L V S T R A N S

Adnotatam calamo

SECRETARII REGII

FELICIS FIDLERI

Nobilis Pruteni. *83433*

THE NEW YORK

ENTERTAINMENT

WILLIAMSON

WILLIAMSON

JOHANNES

FRISCHMANN

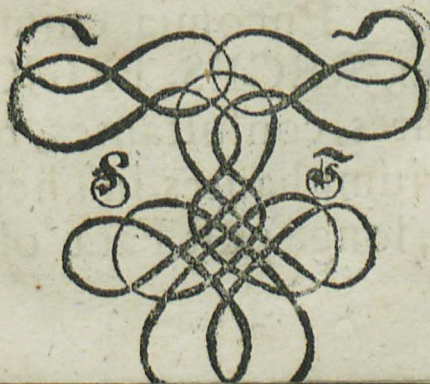
XVII-346-II

WILLIAMSON

SERENISSIMO
et
POTENTISSIMO

AVGVSTISS:mi ROM: IMPERII
ARCHICAMERARIO ET ELECTORI,
PRINCIPI MARCHIONI
BRANDEBVRGICO

JOANNI SIGISMVND0
PRVSSIAE DUCI
JVLIAE
CLIVIAE
MONTIVM, &c.
PRINCIPI & DOMINO
Domino Clementif-
simo.

MAGNOS PRINCIPES
magna præstare, verè dictum,
Serenissime Princeps ELECTOR,
& Domine, Domine clementis-
sime: Quod verò maximum, nec
summæ rerum potestati datum. Quid
illud? Vt illustres eorum res gestas, &
Nomina sacra, ab immortalitate,
MARTE Armigero tueantur. Quæ ve-
rò PRINCIPIS famã veræ immortalitatis
splendore regenerant, rerum licet vi-
cissitudo, umbrosa molem tumba clau-
dat: Attamen, inermes, exiguæ, ple-
rumq; contemptæ, hæc ardua præstant,
LITERÆ. Encomia enim Virtutis
& gestarum, REGES, PRINCIPES: nê
ceu præsentés, consultantés, bellantes,
victoriis triumphantes, in Theatro uni-
versi orbis, longa post Fata ostendunt.
Græcum

Græcum militem Punicum exemplum,
omnium censuræ in medium sisto.
EVDEMONIDAS, Spartiatarum Im-
perator, MARTI naturâ devotus, cum
ante hostium conflictus, militem, armis
instructum, DIIS, Lycurgi legibus e-
doctum, immolare, imprimis qui MU-
SIS consecrata credebantur, toties cer-
neret, Resciens, cur tot victimæ aram
ante Dearum, tanta devotione cæ-
derentur, quibus cum MARTE DEO
nil commune? Milite consulto, hanc
esse causam erudiebatur Vt præ-
clara gesta, præclaris encomiis,
ab immortalitate vindicaren-
tur. Et, quòd res PRINCIPUM,
MARTE Duce eximiæ gerantur, &
quòd à MUSIS, Dearum inventionem,
LITERIS, æternæ gloriæ fama, Magnæ
res gestæ conderentur, & condeco-
rentur.

Quæ à SERENISSIMA CELSI-
TUDINE VESTRA, brevibus annis
Arte & Marte, armorum & sapientiæ
viribus, summâ prosperitate feliciter
acta, maximè merentur, ut Græcorum
militum Præconis excellentia, nulla
vetustate depasta, solenni victimarum
gloria, ab injuria oblivionis eruta, præ-
claris encomiis per orbem illustrentur.
Meretur virtus, humanitas, & benigni-
tas Principis. Et licet nuperrimè in
Regno Poloniæ, antea quæ in Romano
Imperio gloriosè gesta, vicinis quoq;
Regionibus, fama licet omnium aures
jam personaverit: Quid verò est tam
præclare actum, quod temporum vetu-
state oblivione non deleatur? Inter cæ-
tera quæ bellipacisq; tempore (cū Deo
loquar) SERENITATI VESTRÆ
hactenus pro voto accreverunt, non
exili gloriæ palma condecorandâ cen-
sentur,

sentur, Quæ SACRA MAJESTAS
REGIA, magna cum dignitate, hono-
re, & splendore, INVESTITURA
FEUDI terrarum Prussiæ conferenda,
liberaliter & benignè præstitit. Digna
sunt igitur. ut æterna memoria à poste-
ris concelebrentur.

REGIA itaq; hac FEUDI solenni-
tate observata, ad SERENISSIMAM
CELSITVDINEM VESTRAM, re-
verenter & submissè venio. Quod mi-
lites armis, hoc ego literis, quod illi
viribus, hoc ingenii laboribus præsta-
re audebam. Quo fine? Vt anti-
quam Imperatorum Romanorum, Po-
loniæ Regum, Electorum & Principum
Imperij, amicitiam, concordiam & affi-
nitatem imò consanguinitatem osten-
derem. Vt JAGIELLONICVM
quoque Sanguinem cum Domo ELE-
CTORALI Brandeburgica conjun-
ctam illustrarem.

Quò

Quò etiam, ceu cristallino Lumine, semet ipsam SERENITATEM VESTRAM, suaque gesta, Iustranda offerrem.

Hoc etiam sine (longè omni remota laude) Majorum me instigabant fidei, servitiorumque exempla, Qui Divi Rom: Imp: CAROLI QVINTI gesta maxima, feliciori vena (gratum CÆSARI opus) congesta, humilimè præsentarunt

Quanta similiter fide, Principibus Marchionibus Brandeburgicis, antecessoribus, & moderno Illustris: Principi ægro ad extremam usque senectam vigilantia officiorum, præsto fuerint, sacra horum Diplomata honorificè testantur.

Cùm grande sit Principum Exemplar SERENITAS VESTRA, nil à Majorum instituto alienum me facturum arbitratus, si sollemnissimum hunc

hunc FEUDI Actum, Singularem
Regiarum gestarum libellum,
parvulum laboris & ingenii foetum
SERENITATI VESTRÆ & Patriæ
charissimæ subnixè parturirem, eiusq;
Titulo Amplissimo consecrarem.
Libellus enim sine Patrono, ut filius
ignoto ambulat Patre. Submissè
rogando, ut Principum & Antecesso-
rum, simili, si non majore clementia,
& gratia, me, opellamque meam, intu-
eri dignetur, cujus gratiosam affectio-
nem, & liberalitatem grata mente re-
colo.

SERENISSIMÆ CELSITU-
DINI VESTRÆ, devotè, submissèq;
precibus exopto, ut magni Principa-
tus hæreditarii, similiter amplissimus
ille PRUSSIÆ DUCATUS, tanto
splendore à S. M. REGIA in facie
universi Regni ad manus traditus,
B Optimo

Optimo PRINCIPI, Optimo tranquil-
litate statu, diutissimè accrescat, Utq;
DIAGORÆ filiorum prosperitate
multum consoletur. Seri verò NE-
POTES, ABAVI sui, Dignitatis, &
potentiæ sede, ut eadem, & ampliori
fortuna illustrentur.

SERENISS:^{ma} CELS:^{nis} VESTRÆ

Servitor humilimus

Felix Fidlerus

Secret: Reg:

JAGIELLO VLADISLAVS,
AD REGES POLONIÆ
Successores.

REGIAS inter res gestas, FEUDI
ELECTORALIS solennitatem,
sub hoc comitiorum tem-
pore celebratam, enumera-
re, Regius verè est actus.

REGEM MAGNUM,
SIGISMUNDUM III, abne-
potem nostrum, in tantis
Regni Comitibus, magno ho-
nore Regnum olim nostrum, non sine
emolumento illustrare: Magnã quoq;
PRUSSIÆ dignitatem, commodumq;
conferre publico congaudere aspectu
omnibus conceditur. Simile quid,
à Regiminis nostri auspiciis, quin imò,
B 2 á Regni

à Regni fundatione, tanta Majestate celebratum, haud affirmare audeo.

Ideoq; tædio me minus afficiet, sollemnissimum, rarissimumque hunc Feudi actum dignis circumstantiis exornare, ut exteris, posterisq; rectius ac verius ea innotescant. Et superbam hanc ostendere pompam magis quoq; placebit, siquidē ab imperii nostri initiis, Regni Majestatis splendor plurimum ABNEPOTI accreverit. Res enim gestæ verbis literisvè conceptæ, famam magnorum Principum nunquam emori patiuntur. Nisi enim acta celeberrima, literis, ceu illustri quodam monumento, æternitati consecrata extitissent, idem tumulus, qui corpus contexerat, gloriam, & nominis præclari famam, simul obruisset.

ALEXANDER ille Macedo Magnus, ACHILLEM, nullam ob rem aliam fortunatum extulit, licet naturæ,

&

& fortunæ dotibus egregiis, multum illustratus, nisi quod HOMERUM, virtutis rerumq; gestarum Præconem, & oblivionis vindicem viderit.

Et nobis licebit, ABNEPOTIS nostri, inter cætera præclarè acta, solennitatem Feudi, Principi ELECTORI Brandeburgico concessi, dignâ memoriâ concelebrare. Grata itaq; cum sit similitudo auribus, cum illa cœlesti, ingressum ordiamur, siquidem ad rem non inconveniens ea se nobis offert. Ex superna enim pietate, potestatibus commune quid inferioribus participari, quis inficietur? Si quando magna IOVIS cum MARTE conjunctio concurrat, non nisi prosperiora & salutaria, hæc Lumina divinis animata mentibus, super Clymata sibi subjecta, mundiq; plagam, felicissimos rerum effectus, Concordiam, tranquillitatem, ubertatem, secum portentare,

experientia edocuit. Nil enim à IO-
VE inferioribus infunditur motib⁹, ni-
si quod ex ipsa benignitate, liberalitate
& clementia originem trahat. Mitigat
MARTIS asperitatem, si hoc cœli Lu-
men, suo cursu, imperioq; demissius, ra-
diorum IOVIS, benignitatisq; , habi-
lem se & capacem præparet, ut per gra-
tam necessitudinis conjunctionem, ceu
complexum, clarius illustretur. Non
secus si LUMINA duo prælustria OR-
BIS, sereno invicem splendore conjun-
gantur, Majus LUMEN minus illustret,
Minus, radios elevatos, decenti occur-
su, desiderabili aspectu sibi applicet, il-
lis se investiat, eorumque nitore ita
illustret, ut illuminantis & illustrati,
utriusq; dignitatem, splendorem, com-
modiq; effectum inde coaugeri, con-
spiciatur. Clarius loquar, memo-
ria dignum.

Ecce

Ecce, magnum ORBIS LUMEN,
MAGNUM SIGISMUNDUM III.
quem Regnorum potentia, MONAR-
CHAM potius orbis, quàm REGEM
constituit, ROMANORUM LUMEN
præcipuum, Sacri Romani Imperii Ar-
chicamerarium, & Electorem Brande-
burgicum, multorumque Ducatum
Principem, cum Regibus dignitate, &
potentia æquiparandum, IOANNEM
SIGISMUNDUM, ad Regnum adven-
tatem, Hospitem inquam excipere,
Vix unquam in Regno simile evenit.

Et quod magis, tantus REX,
quem tot Regiæ victoriæ, tot Regia
gesta, indies sereniorum illustrant,
tanto humaniorum se demonstrat, &
Regni cum PRINCIPE, Filio, VLA-
DISLAO SIGISMUNDO, comitatu
Regni splendido, tanto REGE digno,
obviam procedit.

Insig-

Insignem hunc Principem ELECTOREM, insigni honore dignum, REX sapientissimus, deliberato fat animo, spem præter omnium, Regia acceptance attestatur. Siquidem Romanorum olim Imperatorum, Regum Poloniae, Præfapiam JAGIELLONICAM, & Brandeburgicam ELECTORALEM familiam, proximo invicem sanguine illustratam, communi omnium laude & gloria ab eorum posteris celebratur. Non extrema enim humanæ felicitatis pars est, vitæ connubii societas, imprimis inter Principes, unde unitatis nexus, concordiae vinculum, & mutui amoris & honoris origo. Breviter ea in mentem nobis revocabimus.

Annos ante Sexcentos & decem, Romanorum Imperator OTTO RUFUS III. Neptim suam RISCHAM, BOLESLAO primo, Poloniae REGI
in ma-

in matrimonium desponsavit, & Pater-
no amico, & Imperii Romani socio
nuncupato, Diadema proprium Impe-
riale, capiti BOESLAI REGIS pri-
mò consecravit. Imperator deindè
Romanorum HINRICUS III. Regem
Poloniæ BOESLAUM III. affinitate
sibi junxit, & sororem ADCHLEI-
DAM matrimonio copulavit. Simi-
ter VLADISLAUS II, Boleslai Filius,
Imperatoris prædicti Hinrici III. filiam
CHRISTINAM conjugii vinculo sibi
associavit, & amicitia, pacisque foedus,
Rex pater, adjuncto filio, cum domo
Imperiali pepigit. Præterea CA-
ROLUS III. Romanorum Imperator
ELISABETAM NEPTIM CASIMI-
RI II. Magni, Poloniæ Regis, ex sorore
natam, BOGUSLAI Ducis Scecen-
sium filiam, Imperiali sibi conjugio ad-
dixit, & ad nuptias Cracoviæ celebra-
das, Sponsus, comitatu LUDOVICI
C. Ungariæ:

Ungariæ, PETRO Cypriæ, SIGISMŪdo
Dania, Regum, & plurimorum Principū
assistentia, solenni pompa ingressus, &
20 ad usq; diē, nuptiarū deliciis indulgit.
Propius accedem⁹, & profapiam JAGI-
ELLONICAM illustrabim⁹. ALBER-
tus Romanorum Imperator, filio nostro
CASIMIRO III. Pol. Regi, ELISABE-
tam filiam matrimonio consecravit, ex
qua Nepos noster SIGISMUNDUS I.
vitalem sanguinem imbibit. CASIMI-
rus verò, filiam SOPHIAM, sororem SI-
GIMUNDI I., Marchioni Brandenburg:
FRIDERICO, à Patre ALBERTO
Electore prognatus, qui ACHILLES
Germanic⁹ dictus, in matrimonium elo-
cavit, ex qua ALBERTUS Marchio,
primus Prussiae Dux, procreatus, qui
unicum filium ALBERTVM FRIDE-
RICVM, Hæredem, & successorē Du-
catus Prussiae, adhuc in vivis existentē,
reliquit. Plenius adhuc sanguinem
JAGIELLONICVM, cū Domo Bran-

deburgica ELECTORALI, conjunge-
m9. Poloniæ Rex SIGISMUND9 I. filiã
HEDVIGIM, ex Regina BARBARA,
STEPHANI Transilvaniæ Palatini,
Comitis Scepusiensis filia, Ioannis, Un-
gariæ Regis, sorore, conceptam, JOA-
CHIMO Marchioni Brandeburgico &
ELECTORI, thoro connubiali fanci-
vit, qui ex ea aliquot filiis gaudebat.
Hac prosapia adhuc feliciter virente,
SIGISMUNDUS quoq; II. AVGV-
st9, cum ELISABETA AVSTRIACA,
FERDINANDI Regis Romanorum
filia, vinculo conjugali cohabitavit.
Sufficerent hæc exempla, verùm unicum
adhuc addem9, quod maximũ est. Præ-
sens lætissimus testatur dies, quantum
NEPTI honorẽ, sanguini Romanorum
Imperatoris, FERDINANDI, Archidu-
cis CAROLI Austriaci florentissimæ
Soboli, Magn9 REX SIGISMUNDVS
III. reverenter habuerit, Serenissimæ
inquam & Sapientissimæ ANNÆ &

& CONSTANTIÆ AUSTRIACÆ,
Sororibus, Reginarum Poloniæ decori,
& Sacra sede Romana, negotiis inter-
cedentibus arduis, sic disponente,
utrisq; CONJUGIBUS, quod inter
Regum & Principum exterorum fami-
liam, hanc digniorem pro Regni hono-
re, alto, consultoq; per octennium de-
inde viduatu intercedente, animo, se-
lectiorem ponderaverit. Quò ante-
cessorum exemplis, per Regii connu-
bii amplexum, pristinam amicitiam,
consanguinitatem & concordiam reno-
varet, & corroboraret. MAJESTAS
REGIA originem, dignitatem, & anti-
quitatē AUSTRIACÆ DOMVS in-
tuebatur, quæ trecentos ab hinc viginti
& novem annos à primo Austriæ Du-
ce ALBERTO, Comite Habsburgen-
si numerabatur, quem Pater RUDOL-
PHVS Imperator omnium Principum
Imperii suffragiis, primò investivit.

Domus

Domus itaq; Austriaca, centum & quatuor annos, ætate antiquior honoratur à JAGIELLONIS prima Regni salutatione. Si verò originem familiæ JAGIELLONICÆ intueamur, antiquitate & dignitate parem trutinamur. Tanta olim necessitudo, & conjunctio inter Romanorum Imperatorum, Polonia REGVM, Electorum & Marchionum, Principum Brandeburgensium, sanguinem intercessit. Magni ergò hi, ad Regnum Polonia adventantes, rariq; Hospites, & propinqui ponderantur.

Hæc & similia, SACRA MAJESTAS REGIA, alta mente trutinando, inter cætera quoq; erga Regiam Majestatem, Prussia DVCVM singularem semper observantiam, quemadmodum etiam eo tempore, cum Rex Revalia, ab ultimo REGIS Parentis aspectu, discederet, & Prussiam annos

ante viginti tres salutaret; Regio splendore, & honore, decenti liberalitate, & hospitalitate, à Principe ALBERTO FRIDERICO, cum omni comitatu exceptus. Nil ergò alienum à Regali dignitate, majorum exemplo, se facturã, REGIA MAJESTAS arbitrata, (nil enim à Regibus temerè agi, cum præ cæteris altè sapiant, Regia gravitas suadet;) si vicifim humanitate, liberalitate, & honore, Hospitem tantum exciperet. Siquidem Electorum Imperiũ adventus, ab ipso Imperatore cohonestatur.

Phœbo itaq; diei serenitate arri-
dente, REGIA MAJESTAS, quò simul gravibus Comitiorum molestiis exantlatis, aërem mutando mentem exhilaret, Procerum Regni, Principum, Senatorum, Spiritualium, & Secularium Comitatu splendidissimo, Aulicorum quoq; caterva præcedentium, equitum

quitum apparatu sumptuosissimo, & preciosissimo, peditum quoq; militum, decem octo vexillorum numero, processit. Qui sex millium ultra in campis conspiciebantur. Ad quem Regium comitatum, longè auctior numerus, millium aliquot accessisset: verùm, Senatorum plurimi præcipuorum, finitis Comitiorum solennitatibus, REGIAM MAJESTATEM salutando, ob graviora Regni negotia publica, ad sedem Principatum suorum se contulerant, cum quibus Aulici gradu inferiores, millium innumeri disparuerunt.

Hos inter equitum ordines, varii generis vestitus, & ornatus, hi Sarmaticum, alii Hussaricum, Italicumq; habitum imitati, Persicorum, Tartarorumque Turmis mixtim, inæstimabili equorum, eorumque ornatus precio, auro, gemmisque micantium comparuerunt,

Centeni verò plurimi, Equestris ordi-
nis, Pantherarum & Leopardorum ex-
uviis induti, (quæ animalia velocissi-
ma, ferocissimaq; , Hircania, & Media
ex Africa apportat preciosa.) ceu ab
immani hoste, ex victoria spoliū re-
portantes, habitu, vultu, armisq; fero-
cibus processere. Simili enim ha-
bitu Romani, Imperatorem cum vi-
ctoria, hoste debellato, redeuntem pro
triumpho introducebant.

Nec iste Leonum, Pantherarumq;
habitus, non nisi strenuum Romanum,
bellica virtute emeritum olim militem
decebat. Quemadmodum enim
Hercules, virium dexteritate, hæc par-
tatrophæa promeruit, & in duello, Le-
one obviante compresso, detractis ex-
uviis, suoq; corpori annexis, terribili
hoc habitu, Leonis spolio, in patriam
reversus, primus utebatur. Similiter
Herculeos hos imitatores meritò ap-
pella-

pellemus, qui non vestitu, sed virtute,
non terrore, sed dexteritate belli hæc
trophæa acquisiverunt. Tot ergò e-
quitum Turmis præcedentibus, Sena-
tores Regni seculares, cum Regni Mari-
falcis, Sceptra erectis, tantum Regem
antecedunt. Qui splendor, ceu plu-
rimos incedere Reges refulgebat.

SACRA MAJESTAS REGIA
Arcade generosissimo vecta equo, a-
spectu, gressuq; superbo, ornatu Persi-
ci operis, gemmarumq;, & auri elabo-
rati incomparabilis æstimationis, habi-
tu verò, Sarmatum olim Regum con-
sueto, Patrio more induta, veste talari,
Syrio bis murice tincta, ex Lana con-
chiliata contexta, auroq; subducta, Ga-
lero gemmis circumnitente, alba Stru-
onis pluma, Adamantinis micantibus
radiis, tecto, & è vertice surgente,
Regia cum gravitate subsequitur.

VLADISLAUS SIGISMUNDUS, Regni Princeps, Regis filius, à Regis Parentis habitu, & ornatu nil discrepans, parvo interstitio relicto, ordine solus, similiter eques incedit. Hos Principes, & Proceres Regni spirituales, Archiepiscopi, & Episcopi, togati sequuntur. Hunc ordinem innumera equitum caterva, & curruum multitudo claudit. Tali ordine in campum proceditur, ad Tentorium Regium, quod Persico elaboratum opere precioso, loco in aprico, erat extensum. Appropinquat Princeps ELECTOR, non tam equitum, quàm curruum numerofo comitatu, & ornatu, Magnatum, & Nobilium Prussiae Marchiaeque, jucunda tubarum harmonia, & tympanorum murmure ductus. Sat splendide proceditur, sat splendide excipitur. Placebat enim REGIAE MAJESTATI, ob insolitam, Comitiorum
tempo-

tempore, frequentiam annuere, & propter loci angustiam, ne nimio equitum apparatu Princeps ELECTOR se incommodaret. Pro dignitate enim Electorali, ab aula Regia, honorificè ut exciperetur, antea demandabatur. Regiarum enim literarum invitatoriarum talis erat tenor.

SIGISMUNDUS III. Dei gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithvaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniaeque, &c: nec non Suecorum, Gottorum, Vandalorumque hereditarius Rex: Illustrissimo Principi, Domino JOHANNI SIGISMUNDO, Marchioni Brandenburgensi, S. Romani Imperii Archicamerario, & Electori, in Prussia, Juliae, Cliviae, Montium, Stettini Pomeraniae, Cassubiorum, Vandalorumque, Crostiae, Carnoviaeque Duci, Burggravio Norinbergensi, & Principi
D 2
Rugiae

Rugiæ &c: Cognato, & Affini nostro
charissimo salutem, & prosperos rerum
omnium successus.

Illustrissime Princeps, Cognate, &
Affinis noster Charissime, Quod & Illu-
stritas Vestra diligentissimè à nobis con-
tendit, & Nos pro summa nostra ergà
Illustritatem vestram benevolentia pro-
misimus, assecuti jam sumus, ut in ne-
gotio Illustritatis vestræ, ad authorita-
tem nostram, amplissimiq; Senatus, ali-
orum etiam Ordinum, consensus acce-
deret, Illustritatis vestræ nunc erit, ad
ea acceptanda, Homagiumq; ex con-
ditionibus, præstandum, quàm primum
se nobis sistere; Quod quidem ut quan-
to ocius faciat, neq; ipsa negociis suis,
in quibus illi tantum sit positum, moræ
impedimentiq; aliquid afferat, eam a-
manter hortamur. Etsi autem dies
Comitiorum exeant, poterit tamen id
legitimè præstare ad diem 13. Novemb.

ad

ad quem Illustritatem vestram invitamus, eundemq; illi diem, ad eam rem, assignamus. Erit adventus Illustritatis vestræ nobis gratissimus. Illustritatem vestram quàm optimè valere cupimus. Datum Warsoviæ, die 5 Novembris 1611. Regnorum nostrorum Polonia 24. Sueciæ 18.

Desideratis his literis visis, accedit ELECTOR, REX obviatur. Paucis enim SACRA MAJESTAS Regia de Regali suo equitatu mentem ostenderat. Posteaquam autem in conspectum REGIS, ex habitu à longè aliquantulum incogniti, PRINCEPS ELECTOR ab equo, dono à REGE obviam misso, descendens, accederet, REX, lentè à suis sublevatus, simul se demittit, aliquanto procedens, desideratum, magnumq; Hospitem, verbo, vultu, gestuque Regio, Paterno verò prorsus affectu, humanissimè excipit.

Nil à Principe ELECTORE præ-
termiffum eſt, quod REGIÆ MAJE-
STATI imprimis, Principi deinde
VLADISLAO SIGISMUNDO, ho-
nore, reverentia, & obſervantia, Sena-
toribus verò, Regi aſſiſtentibus, huma-
nitate, & affabilitate, hilari fronte ex-
hibita, omnimodò non ſatisfaceret.

Cingitur in medio REX ab utroq̃;
latere, Princeps ELECTOR, ut Ho-
ſpes, à dextris, Princeps Regni à Pa-
rentis ſinistra. Deducitur REX,
deducitur ELECTOR. Plus ſplendor
admiratur, quàm ſermo quòd miſcea-
tur. Proceditur. Via deniq̃;, ex leva
ad arcẽ Varſavienſem declinante, REX
humaniſſima ſalutatione, in craſtinum
ad revidendum, in arcem recedit: Filio
verò, PRINCIPI VLADISLAO SI-
GISMUNDO, ad Hoſpitiũ ELE-
CTORIS deductionem commiferat.
Hoſpitiũ verò in amæno loco, Jasdo-

vx, penes Vistulam præterlabentem,
sumptibus, apparatuq; Regio demanda-
tum, ac omni provisione ex liberalitate
Regia instructum, non procul ab arce
per suburbium situm erat. Eousque
ELECTOREM Hospitem, filius Regis
deducit, Congratulationibus, blandisq;
salutationibus absolutis, sub noctem
Princeps VLADISLAUS SIGIS-
MUNDUS, Aulicorum Regionum,
Electoraliumq; comitatu, & caterva
militum Heidonum stipatus, facibus
diem singentibus, ad arcem Varsaviam
revertitur.

Quis tantæ solennitatis effectus?

A SACRA REGIA MAJESTA-
TE, & Regni Ordinibus, Principis
Marchionis ALBERTI FRIDERICI
ægri, Gener, Curator, Princeps Elector
Brandenburgicus, Feudum Prussix Du-
catus

catus petit, & impetrat. Non
sibi solum, & filiis hæredibus Masculis,
verùm & fratribus Principibus, IOAN-
NI GEORGIO: ERNESTO: CHRIS-
TIANO WILHELMO, eorumque
filiis, per ætatem, & successionem majoribus,
cum unanimi consensu REGIÆ
MAJESTATIS, & omnium Regni Sen-
natorum, Statuum, Ordinum, Nuncio-
rum terrestrium, eorumque quorum in-
terfuit dicere vota, hoc Feudum con-
fertur. Non secus ac si Principi Ele-
ctori JOACHIMO FRIDERICO in
viviis, filiis, & Nepotibus promissum da-
retur. Magis ex magna erga tantum
Principem Regni affectione, quàm an-
tiqui Privilegii quodam successionis
jure. Ad multa secula, & longam
successionem magnæ affectionis indicium
Regni extenditur. Datur hoc Feu-
dum quarta jam vice, Propinquis, A-
vunculis, & Affinibus. Quemad-
modum

modum primum contulerat Feudum
Prussiae Ducatus, Nepos noster SIGIS-
MUNDUS I. Pronepoti nostro, ex Ne-
pte nato, ALBERTO Marchioni Bran-
deburgico, & Fratribus, GEORGIO,
CASIMIRO, & IOANNI, & in mares
duntaxat liberos, illum principatum
constituerat, die octava Aprilis, annos
ante nonaginta quatuor, Cracoviae in
foro publico, ceremoniis, in Regali
Majestate primò tali actu, Comitiorum
Regni tempore, celebratis. Deinde
secundam investituram Pronepos no-
ster, SIGISMUNDUS REX AUGU-
STUS, Abnepoti nostro, ex Nepte san-
guinem ducenti, Principi ALBERTO
FRIDERICO, Marchioni Brandebur-
gico, anno post obitum parentis, deci-
mum septimum annum agenti, in Comi-
tiis Regni generalibus Lublini celebra-
tis, in Suburbio, suggestu erecto Regali,
decima nona Julii, annos ante quadra-
E ginta

ginta duos, cognato suo liberaliter, & honorificè confert. Tertiam Feudi solennitatem, **STEPHANUS REX**, Affinis noster, Marchioni Brandeburgensi, adnepoti nostro, **GEORGIO FRIDERICO**, Varsaviae in Comitibus Regni generalibus, viginti novem ante annos, 17. Februarii, in Suburbio, Cracoviam versus, praesentavit, ut vivente **ALBERTO PRINCIPE FRIDERICO**, Ducatus Prussiae curatelam agat, & si fatis cesserit Princeps aeger, concessio sibi regimine de futuro uteretur. E vivis prior discessit Curator, haerede destitutus.

Primus interim, Prussiae Ducatus haeres unicus, **ALBERTUS FRIDERICUS**, Annorum jam Quinquaginta novem, Magnum huc usque Ducatus totius Asylum, Numine sic imperante caelesti, vita fruitur.

Quartam

Quartam Feudi investituram **ELECTOR** Brandeburgicus, **JOACHIMUS FRIDERICUS**, Regum Legatione splendida intercedente, Jure successione annexo, à **SACRA REGIA MAJESTATE SIGISMUNDO III.** & Regni Ordinibus, sibi concedi, per Legatos reverenter contendit. Curatelam autem non ita pridem concessam, spem quoque Feudi promissam, mors inopina præcidit. Quicquid ergò à Principe **ELECTORE**, **JOACHIMO FRIDERICO**, Comitiorum tempore, à duodecim jam annis, per diversos Legatos, in commodum, & utilitatē Filiorū, & Nepotum, feliciter captum, vel Regum autoritate intercessoria, vel Nunciorum, & Oratorum **ELECTORIS** autoritate petitoria, tum etiā Ducatū Prusix Equestris Ordinis Nobiliū, & Civiū subditorū assiduis supplicationibus quicquid elaboratū

erat, (magni enim laboris est, tot Principum capita in unum sensum concordare.) hæc omnia ultimi horum Comitiorum Legati, singulari dexteritate, REGE, & Regno favente, labore, & vigilantia feliciter confecerunt.

Merentur ergò, qui à Serenissimo Principe ELECTORE, JOANNE SIGISMUNDO, ad Comitiam legati demandati erant, ut eorum nomina inferantur: Legatus primus Baro Abrahamus & Burgrabius à Dona, Secundus Iohannes Truchses à Wetzhausen, Ducatus Prussiarum Consiliarius, & Capitaneus Fischhausen: qui simul nomine Ordinum Ducatus rem promovebat. Tertio Oratorio munere fungebatur, Ioachimus Hübner, Consiliarius Electoris, & grata eloquentia, & negotiorum experientia celebris. Hi, inquam, famam perennem, & gloriæ, nunquam interitura, palmam reportarunt. Ita in commodum

modum, & utilitatem filiorum, & Nepo-
tum ELECTORIS JOACHIMI FRI-
DERICI hoc Feudum jam successit.

Hanc quartam ergo Feudi investi-
turam, Serenissimus PRINCEPS ELE-
CTOR, JOANNES SIGISMUNDUS
non majorum solùm Principum more,
verùm pro dignitate Electorali, majore
cum solennitate, pro conclusione Re-
gni Comitiorum, ex voto sequentibus
ceremoniis, reportavit.

Diximus à SACRA R. M. solen-
nem salutationem & acceptationem 15
Novemb: Principi ELECTORI, in ad-
ventu, ad futuram Feudi investituram,
præstitam. Insequente verò die, quæ
erat 16 Novemb. Theatrum & capaci-
tate, & altitudine conveniente, in hunc
finem, ad latus Monasterii Bernhardi-
norum, in Suburbio Cracoviam eun-
do, sub dio noviter erectum, instruitur,
Thronus Regalis, duplo fabricatus
gradu,

gradu, textura aurea exornatur. elevatur, extenditur, Aulæis circumdatur, Pannis Coccineis dependentibus, quos fertilis apportat Britannia, utraque latera parietum, totumque pavimentum, omnesque gradus, ad publicam usque viam solenniter vestiuntur, Regia dein Sella, sub medio Throni, artificiosè auro elaborata, fistitur. Ad sinistram Throni, extra Majestatem, Sella alia, ad gradum sublimiorem æqualem locatur. Dum hæc parantur, REX ad locum, pro nova investitura apparatus, splendida Senatorum Corona cinctus, præcedentibus principibus viris, Consiliariis, Dignitariis, & Aulicis, Regali comitatu, Heidonum catervis, Sclopetariis, & Vexillis stipatus, ad Diadema Regium, Regaliaque Regni assumenda, curru advehitur, Principe VLADISLAO ex latere currus assidente.

Proces-

Processit quoq; ante REGEM Regni Vexillifer, Dn. Szobiesky, qui amplissimum, & pulcherrimum, Sericeum Vexillum, novo Vasallo ex consuetudine donandum, ex albo, & rubeo colore, tribus extremitatibus contextū, cujus medietas albo colore prælucebat, & ex utraq; parte Regni insignib9, vivis coloribus, & auro, egregio opere elaboratum, extensum, & erectum Regi præferebat.

Palatini verò duo, Regni Senatores, Principes, familia illustres, & dignitate præcipui, Posnaniensis, & Lanciciensis, à SACRA REGIA MAJESTATE deputantur, qui Principem ELECTOREM Brandenburgicum, ad hanc Feudi solennitatem invitarent, & adducerent.

Prædicti Domini Palatini, magno aulicorum ornatu, & militum Heidonum thurmis, in occursum PRINCIPIS ELECTORIS processerunt, & jam ad iter

ad iter instructum, splendore, dignitate, Equitatu, Baronum, Nobilium, Capitaneorum, Electoralem gravitatem condecentem, verbis REGIÆ MAJESTATIS, PRINCIPEM ELECTOREM salutant, commissa referunt, & medium utroq; latere, Dn. Palat. Posnaniensis, Comes ab Ostrorog, à dextris, Dn. Palat. Lauciciensis Czarkowsky, à sinistris, cingunt, & deducunt. Continui interim in excellentia clangores, intonantibus, in Comitatu Electorali, tympanis Heroicis, tubisq; argenteis, vexillis stemmatum provinciarum, arte contextis, dependentib⁹, concentus, strepitusq; inaudiebatur. Posteaquam verò conspectus Principis ELECTORIS ferè apparuerat, SACRA R. M. Regalibus Regni, pro consuetudine Regum Poloniae, veste sacra alba, quam Dalmaticam nominamus, Chlamide, Chirotecis, Sandalisq; auro, & gemmis rigen-

rigentibus, induta, Corona gemmis radiante, tempora circumcincta, dextra Sceptro Regali, sinistra pomo aureo, cruce insignito, ornata, REGE cum Majestate gestante, in medio, ab Archiepiscopo Gniesnensi, Principe, & Regni Primato, Illustrissimo: Reverend: Dn. Alberto Baranovio, à dextris, & ab Illust.^{mo} Rever.^{mo} Dn. Episcopo Cracoviensi Petro Tilitzky à leva ductus, ingrediens conspicitur, inq; sedem Regiam collocatur. Princeps verò Regni VLADISLAUS, Italico habitu indutus, inter duos Senatores, ad Sellam, non procul à Rege, seorsim, à dextris collocatam, comitatur. Præcessit quoq; vexillum Regni, & gladius strictus, in introitu ad Theatrum, ab utraque Majestatis Regiæ parte, vexillum à dextris, Ensis à sinistris erigitur.

Hunc egressum Regium, ceu surgens aurora, Luminis magni ortum

præfagiendo, Regalis Musica exornat,
(quam, arte parem, haud Regnum in
orbe similem colit.) nec non Tubarum,
Tympanorumq; sonitus, per vices, illu-
strat, & prænunciat. A dextris
enim Theatri, ex æquali altitudine, per
distantiam aliquam, Musicorū chorus,
noviter in hunc finem fabricatus, publi-
co conspectui, & auditui patebat.

Regni Senatores, pro status digni-
tate, quilibet Sellam propriam, ex u-
troq; latere, capiebat. In tali MAJE-
STATE REX adventum Principis E-
LECTORIS aliquantulum præstolaba-
tur. Ante verò, quàm ante faciem
REGIÆ MAJESTATIS, Princeps E-
LECTOR ascenderet, Nuncii sex, ex
Baronum, & præcipuæ Nobilitatis
Statu, Viri Magnifici, Nobiles, Lin-
guarum, Doctrinæ, & rerum gerenda-
rum dexteritate selecti, suggestum Re-
gale conscendunt, Joannes Truchses à
Wetzhausen, Prusis Ducatus Consil:

Capitaneus Fischhausensis: Ioachimus
Hübner, Electoris Consiliarius, antea
prædicti, Otto à Groeben, Capita-
neus in Schaken, Botho Albertus, Baro
ab Eilenburg, Sigismundus Birekhan,
Capitan: Sold: Christoph: à Lendorff,
Consiliarius Brandeb: & Anhaltinus.
Hi, inquam, ante MAJESTATEM
REGIAM, ordine ad primos gradus, ge-
nua inflectendo, ad SACRAM R. M.,
& universum Regni Senatam, nomine
Principis ELECTORIS, & omnium
Ordinum totius Ducatus Prussiae, Feu-
di investituram, Principi ELECTORI
Brandenburgensi, & Successoribus hære-
dibus concedi, & ad Juramentum fide-
litas, Regi & Regno præstandum, E-
LECTORI aditum præparando, humi-
limè supplicant. Hæc facunda orati-
one latina, Ioachimus Hübner, quem
medium ordo clausit, supplex his ver-
bis exponebat.

SERENISSIME REX, ET DOMINE, Domine Clementissime, misit nos Illustrissimus Princeps, Dominus JOANNES SIGISMUNDUS, Marchio Brandenburgicus, S. R. Imperii Archicamerarius, & ELECTOR, qui suppliciter à Majestate vestra petit, ut ad juramentum, Homagiumq; ratiōe Ducatus in Prussia, præstandum, hic se apud MAJESTATEM VESTRAM sistere, Investituramq; à MAJESTATE VESTRA petere possit.

Inde, cum Senatores ad Sellam Regiam accessissent, collatisq; sententiis, mox recessissent, Ill.^{mus} Re:^{mus} Dn. Episcopus Vladislaviensis, Regni Cancellarius, Laurentius Giembitzky, de consilii sententia, iis, quæ sequuntur verbis, respondit.

Notum est SACRÆ R. M., Domino nostro Clementissimo, summam jam inde à multis retroseculis, Serenissimis Polo-

Poloniæ Regibus, Majoribus suis, ac iis
potissimum, à quibus maternum genus
ducit, cum Illustrissima Domo Brande-
burgica intercessisse necessitudinem,
firmatam, cum sanguinis communione,
tum multis, & magnis officiis. Cum igitur
eadem se teneri intelligat, nunquam
omittendum aliquid putavit, quod
ad suam singularem erga inelytam hanc
Domum, propensionem testificandam
pertineret: itaque nunc etiam, pro pecu-
culiari sua, erga Illustrissimum Principem
Dn. IOANNEM SIGISMUNDUM,
ELECTOREM, de eadem inelyta do-
mo benevolentia, de Amplissimi Con-
sillii sententia, ut ad accipiendam inve-
stituram Ducatus Prussiæ, ad præstan-
dum Homagium, huc veniat: benigne
assentitur.

Annuit REX, annuit Senatus:
Accedit ELECTOR. Medius verò ab
Illust: *mis* Dn. Palatinis præfatis, tantus

ELECTOR comitatur Eques, Cancellario Electoris, Prussiaeq; Ducatus, Nobilitate, rara Eloquentia celebri, Christophoro Rapp, Nunciisq; sex praefatis, & Consiliariis aliis Equitibus insequentibus. Ad hunc vero actum, Equus generosus, albis natura cinereis immixtus pilis, Stru^{ti}onis albo & rubeo colore variegatis, in fronte plumis, cum omni apparatu convenienti, Principi ELECTORI, adducitur. Huic insidens Princeps ELECTOR, Aurei, croceivè coloris pallio, & vestitu precioso, auro variegato, accessit. Et à Regni Marisalcis tribus, per gradus ascendendo, honorificè obviatur, deducitur, & REGI sistitur. Ad Principis ELECTORIS ingressum, Regni Princeps, VLADISLAUS, cum omni Senatu assurgit. Decentibus reverentiis, ter, Regis ad accessum, ab ELECTORE praestitis, Principi, & Senatoribus similiter honorem exhibendo, be-

nignè à REGE, Corona, & Sceptro annuendo, silentio resalutatur. In honorem verò Electoralis dignitatis, multæ Ceremoniæ, ad Feudi investituram pertinentes, antecessoribus Principibus Vasallis consuetæ, hac vice intermittebantur. Ad primos itaq; gradus Princeps ELECTOR se humiliando, à SACRA R. M. Feudum Ducatus Prussiæ sibi, & hæredibus concedi, brevi Oratione ad Regem habita, expetit.

SERENISSIME REX, DOMINE Gratosissime, quod MAJESTAS VESTRA, Quemadmodum per Consiliarios meos petieram, ad Solium suum me admiserit, magnas MAJESTATI Vestræ gratias ago. Quemadmodū verò antea, ita nunc quoq; à MAJESTATE Vestrâ, ut de Ducatu in Prussia, terrisq; & Civitatibus, Oppidis, & Arcibus eius, benignissimi mē secundū pacta vetera, & postremā transactionē nostrā, tanquam naturalis Hæres

Hæreditarius, & supremus, uti omnium terrarum Prussia, ita Ducatus quoq; in Prussia Dominus, investire dignetur, supplex peto. Quo nomine, & nunc Homagium, Juramentumque MAJESTATI VESTRÆ, & Regno præstare paratus sum, & in posterum nullum officium prætermittam, quod à bono, fidei q; Principe, Vasallo, præstari debeat.

In eandem sententiam Oratores quoq; Principum fratrum, simultaneam investituram petebant. Cum Senatores iterum ad Sellam Regiam accessissent, Cancellarius Regni, sequentibus verbis respondet.

Illustrissime Princeps, cum Illustritas vestra, ut paulo ante per nuncios, & Consiliarios suos, ita nunc, coram ipsa, à SACRA R. M. Domino nostro Clementissimo, investituram Ducatus in Prussia supplex petat, ac eo nomine

Homagium

Homagium præstare paratum, se esse de-
clarat, SACRA R. M. benignè id Illu-
stritati vestræ concedit. Dat autem hoc
imprimis vetustæ necessitudini, quæ
Serenissimis Regibus Poloniæ, potissi-
mum Jagiellonicæ Stirpis, cum Illust.^{ma}
Domo Brandeburgica summa interces-
sit: Dat suæ propriæ erga Illustritatem
Vestram propensionis, & benevolentia:
Dat communi Senatus, Ordinumque
Regni sui authoritati, quæ, postremâ
transactione, cum Oratoribus Illustri-
tatis vestræ stabilita, eodem Feudi hu-
jus beneficio, ornandam censuerunt,
itaque quod non modò Illustritati vestræ,
& ipsius inclytæ Posteritatis, verum
etiam, SACRÆ. R. M., eiusque Posteris
Poloniæ Regibus, Regnoque huic, atque
adeo universæ Christianæ Reipub: benè
& feliciter eveniat, Investituram Ducatus
in Prussiam, juxta pacta vetera, &
postremam eius transactionem Illustri-

tati vestræ tradit, hoc Vexillo ex more confert, ac Illustrissimos etiam fratres ipsius Germanos, ad eiusdem contactū, & simultaneæ Investituræ participationem, benignè admittit. Sperat autem, planeq; confidit Regia MAJESTAS, Illustritatem vestram, & Illustres fratres eius, daturus operam, ut hanc erga se, MAJESTATIS REGIÆ beneficentiā, debitis officiis, prosequantur, deq; Ea, ac Regno illius, perpetuò benè mereri, studeant atq; ostendant.

Inde Princeps ELECTOR hastam Vexilli, quod Vexillifer tenebat, apprehendit, cujus tres extremitates, Legati, simultaneorum Principum, vocati, Baro Abrahamus Burggravius à Dona: Ioannes Truchses à Wetzhausen: Joachimus Hübner Elect: Conf:, vi plenipotentiæ, apprehendebant, tamq; diu, quoad Iuramentum præstitum fuisset, tenuerunt. Rex autem sequentibus

tibus verbis investituram contulit
ELECTORI.

NOS SIGISMUNDUS, REX
POLONIÆ, tanquam naturalis & su-
premus Dominus totius Prussix, Du-
catusque in ea, Annuentes precibus
Dilectionis Tuæ, tradimus, & concedi-
mus Dilectioni Tuæ, in Feudum, Ter-
ras, Civitates, Oppida, & Arces, com-
memorati in Prussia Ducatus, & ad eas,
Dilectionem Tuam, per huius Vexilli
traditionem investimus, ac instituimus,
gratia, & benignitate Nostra, quâ Di-
lectionem Tuam, ut consanguineum
Nostrum Charissimum, complecti-
mur, & Illustrem Domum eius, Spe-
ramusque, Dilectionem Tuam, bene-
ficentiæ huius nostræ, memorem sem-
per futuram, gratamque pro ea se ex-
hibituram.

Liber deinde Evangeliorum, à D.
Referendario Regni Firleio oblatus,
Princepsq; in genua, ante MAJESTA-
TEM REGIAM procumbens, duo-
busq; digitis super librum Evangeliorū
extensis, Dn. Cancellario, in verba ei
præeunte, solenne Juramentum præsti-
tit, Prussiæ Ducibus consuetum, In
alterum sublimiorem gradum Throni
ascendens.

His absolutis, parum assurgit ante
SACRAM R. M. Princeps ELETOR.
Reverentia iterum eodem in loco fa-
cta, gratias agendo, Vexilli concessio-
nem, publicum Feudi signum petit.
Annuit REX. Regni Vexillifer, Dn.
Szobiesky, cum Reverentia Principi
ELECTORI, Vexillum ad manus tra-
dit. Vexillum Princeps ELECTOR
apprehendit, ante MAJESTATEM
procedendo, gratias agendo, elevato
Vexillo subsistit. Porrigitur deinde
Vexil-

Vexillum ex Ducatus Prussix Proceribus, Baroni Fabiano Burggravio à Donna, juniore, à tergo assistenti, Qui data trophæa, erecta tenebat. SACRA

R. M., ad Sellam capiendam, quæ à sinistris Throni in hunc finem collocata, Capite & Sceptro annuendo, invitat. Ad Regis nutum, Princeps ascendit ELECTOR, & decentibus reverentiis sedem occupat. In hæc duo splendida orbis lumina, sereno aspectu, & raro assessu sibi conjuncta, universi cætus intenti, aliquam diu tenebantur oculi.

Solennitates præterea aliæ, ut etiam Equitum creatio, intermittebantur, propter aëris nubili incommoda, cum sub dio omnia agerentur. Ne verò, diuturna silentij morâ, SACRA M. R. cum Senatu in sessione detinerentur, tempore suadente, prim⁹ assurgit Princeps ELECTOR, & decentib⁹ reverentiis, regressum, uti ingressum, exornat.

Deducitur à Regni Mariscalcis, ad ultimum Theatri gradum, Præfati similiter Palatini duo, Regni Senatores, ex utroq; latere eum comitantur, equitesque ad curiam Archiepiscopi deducunt.

Vexillum verò Regni, ex Feudo reportatum, ante ELECTOREM præfertur. Sequuntur ELECTOREM statim simultaneè investitorum Principum plenipotentes, & alii Consilarii Prussix.

Solennem hunc actum, licet spectatorum frequentia stupenda, omnium ordinum, quilibet suæ conditionis oblitus, exornabat: Imprimis verò serenissima

REGINA Poloniæ, CONSTANTIA, hæc grata orbis Lumina duo, in MAJESTATE congregi, unà cum Ser.^{ma} Infante Regni Sueciæ, ANNA, intueri non gravabantur. Antea enim,

Sala eiusdem Monasterii, à dextris eminens, in adventum REGINÆ instructa

structa parabatur. Principe ELE
CTORE jam descendente, Tubarum
& Tympanorū clangore comitatus, as-
furgit REX, ad Regalia Regni depo-
nenda. Ad Throni igitur cum Senatu
latus ingreditur, & ornamentis exutis,
curru ad arcem cum Principe VLA-
DISLAO, Regali Principum & Auli-
corum comitatu deducitur.

Post REGIS ex Throno disces-
sum, ornatus omnis parietum, ex pan-
nis coccineis transmarinis affixus, ad
rapturam publicam destinatur, trahi-
tur, scinditur, rapitur pro viribus, Re-
gali panno aureo, pro Majestate, cum
peristromatibus expansis, salvis.

Dum solennis hic Feudi actus per-
ageretur, labitur dies, ad vesperam in-
clinat, sub quo Crepusculo, ad Cœnam
Regalem, Princeps ELECTOR, splen-
didè, ex Hospitio Archiepiscopi, quo
in loco diverterat, ad arcem deducitur.

REX

REX tanto Hospiti, ex Mansione Regia, ad gradus fit obviam, & humaniter excipit. Princeps ELECTOR reverēter in occursum REGIS festinat, eūq; ad Regalem habitationem deducit. Post aliquos sermones habitos; Serenissima Poloniæ Regina, ab Illma Infante Suetiæ deducta, ingreditur. Quæ gratum, magnumq; Hospitem, pro innata humanitate, Regiis exceptit verbis. Hanc Principissa, salutatione blanda, verbis insequitur. Ab ELECTORE Principe, magnum honorem, magnæ REGINÆ convenientem exhibendo, similiter & INFANTI Suetiæ, humanitate, gestibus, & verborum elegantis certatur. His peractis, deducitur iterum SERENISSIMA REGINA.

Interea temporis Mensa uno gradu elevata, media sub expansa Majestate, Auri textura Perfici operis preciosissima, locata, hospites expectabat, Regalis

galis Cæna instruitur. Vasa Regiæ mensæ inservientia, non nisi ex auro puro conflata, & effabrè elaborata refulgebant. Ad Cænam à quatuor Marsalcis Regni, viris Principibus præcedentibus, deducitur REX, deducitur ELECTOR, deducitur Princeps VLADISLAUS. Similiter brevi insequendo, SERENISSIMA REGINA, Regali ornatu, unà cum PRINCIPISSA, Suetiæ Infante, splendore filia Regis digno, radiantibus undiquaq; gemmis, valore inæstimabili, numero, & nitore ineffabili, Hispanicum habitum imitata, regali Gynecæo comitata, Salam, serico virentem, inserto auro micantem, resplendescere ingressum efficiunt. Qui habitus nitor, formam REGINÆ, formam INFANTIS, per se præstantem, Illustriorē ita exornabat, ut inter Deas potius, quàm homines annumerandæ, apparerent. Expectatos diu, Mensa

Regia accumbentes excipit. In me-
dio REX, à dextris ELECTOR à cor-
dis reflexu sinistro, REGINA REGI
assidet: Accumbit Princeps Regni,
ex parte mensæ solus: Accumbit IN-
FANS Sueciæ, ex adverso REGINÆ.
In cæna enim Regia, aliæ in longum ex-
tensæ tabulæ, Regni Senatores, cum Si-
multaneè investitorum Principum ple-
nipotentibus, Cancellario Ducatus, &
Primatibus Prussiæ Proceribus, exci-
piunt. Similiter, ad alteram tabulam,
REGINÆ Gynecæum, Palatinorum
& Castellanorum Conjuges, & magnæ
nobilitatis virgines, pro dignitate cu-
juslibet ordine collocatæ, Regiis obso-
niis reficiuntur. Indulgetur epulis,
recreantur poculis, & modestioribus,
& hilarioribus. (Non enim RE-
GEM, aliquid, à virtute sobrietatis, &
temperantiæ alienum, dum Regno po-
titur,

titur, unquam commisisse, visum est.)
Ad cænæ Regalis læticiam augendam,
Musica, mira arte, rara inventione edo-
cta, auditu mentem à Regalibus obso-
niis, & ferculorum spectaculis, Archi-
magiri dextra concinnè varia imitan-
do, elaboratis, aliquantisper abstrahe-
bat. Iterum miscentur pocula, Im-
peratoris, & Regum concelebratur me-
moriam. Nil nisi auribus gratum, ocu-
lis rarum, palatui jucundum, aspectui
lætum, deliciisq̃ue, sensuum objectis,
oblectamentum, experitur. Votis
omnia majora parebant. Nil in
tanta gaudii festivitate, desideraba-
tur, quàm Regia, & Principis mens,
curis vacua, (quæ rara est,) ad hanc
læticiam Regalem, simul cum Lyco
imbibendam.

Si horum Principum cogitationibus, subtili immisceri spiritu nobis daretur, non aberrasse plurimum existimarem, quin inter summam hanc lætitiã, varia irrepererint, quæ mentem, per intervalla abstractam, tenerent. Nunc ardua Regni gubernatio, jam dulcis Patrii Soli, hæreditarii Sueciæ Regni, recuperatio, vel Regionum in Moscovia fideiũ, & Smolensci recuperati defensio, hostisq; versuti repulsio. Et licet varia oculorum objecta Principem ELECTOREM mirificè recrearint, at tamen chara Electoratus Brandeburgici, Marchia, Principum propagorelictã, Ducatum Iulix, armis restitutã, rectã dispositio, Ducatus Prussix, per Feudum hodie acquisitã, pacatã & quieta gubernatio, annon versabantur animo? Placet: salus enim populi, salus Principis. Hæc, & similia, lætitiã interpellantia, subito harmo-

harmonix suavitas intermixta, ceu bel-
licam expugnationem, tubarum strepi-
tus, explosiones, vel arcis Smolenscen-
sis, vel Iuliacensis, tormenta imitantes,
interrumpunt, ad hilaritatem provo-
cant, eamq; continent. Sermo im-
primis gratus, & inter Principes aspe-
ctus, causam læticiæ præbet non po-
stremam. Rarò enim Principes, ra-
rius Reges, sui similem intuentur.
(ELECTORES enim Romanos, cum
Regibus æquiparari diximus). Regal-
is huius Cænæ tractationi, ad aliquot
horas protractæ, nocte id suadente, la-
boresq; diei, post Feudi solennitatem,
quietem postulantes, assurgendo, E-
LECTOR finem imponit.

SACRAM REGIAM MAIE-
STATEM, similiter cum SERENIS-
SIMA REGINA, & Principibus, pro
Prandio diei insequentis, ad Hospi-
tium Iasdoviense, quo amœno in loco,

REX ipse æstuali tempore, si Varfaviæ
subsistere contingat, perseverare solit-
us, Princeps ELECTOR, reverenter
invitat. Senatores quoq; Regni, Offi-
ciales, & aulam Regiam præcipuam,
cum Regina Gynecæo splendido, ad
convivium honorificè vocantur.

Ad invitatoria tanti ELECTORIS,
& instantiam tam grati hospitis, SA-
CRA REGIA MAJESTAS, cum Se-
renissima REGINA, Principe VLA-
DISLAO SIGISMUNDO, Suetiæ Re-
gni INFANTE, Principum Senatorum,
amplissimo, & Aulicorum comitatu
numerossimo, ad insequentis diei 17
Novemb: curru vecti, hospites se præ-
sentant. Regiis hospitibus appro-
pinqnantibus, in occursum Princeps
ELECTOR procedit, cum reverentia
excipit, deducit. Desideratus simili-
ter omnium adventus, dignitate cujus-
libet id postulante, cohonestatur.

Et li

Et licet ELECTOR, in Prussia, ex
Electoreatu Brandenburgico hæredita-
rio, Curator advenerit; attamen hos-
pes; Ad aulam similiter Regiam, licet
Varsaviam proficiscens, hospes erat;
Cui ob temporis angustiam, uti in loco
residentiæ, tantis hospitibus instru-
cta omnia, ostendere non dabatur: At-
tamen, omnia pro Majestate, Regio ap-
paratu, splendore, sumptuoso convi-
vio, spectaculorum, deliciarum, Musi-
corum, Tubicinum, in excellentia
percipiebantur. Quamvis etiam,
magna liberalitas Regia in supplemē-
tum horum accesserit, nihilominus, li-
beralitatem Principis ELECTORIS,
sumptuosa rerum copia attestabatur.
Quo solenni convivio Regali, & Prin-
cipum dignitati, Senatoribus, Magna-
tibus, Nobilibus, omnibus & singulis,
honore, tractatione, muneribus, spe-
ctaculis, læticiis, summoperè satisfactū.
Siqui-

Siquidem à tam benigno Principe,
nil nisi quæ ab humanitate ipsa profici-
sci potuit, liberaliter exhibebatur.

Vespera jam imminente, REGIA MA-
IESTAS, loco se movens, universi ho-
spitum ordines, ad servitia Regia præ-
standa, assurgunt, Quilibet Regem,
quilibet Principem, & Dominum atten-
dit.

Omnes hilari fronte, lautè
excepti, ad S. R. MAIESTATEM de-
ducendam, Equorum & Curruum ap-
paratu se instruunt. REGIAM MA-
IESTATEM, ceremoniis absolutis,
Princeps ELECTOR, ad currum usq;
comitando, Serenissimam simul REGI-
NAM, cum Principibus honorificè de-
ducit.

His solennitatibus omni
hilaritate, & tranquillitate, clauditur
dies. REGIA MAIESTAS, ad Ar-
cem, Senatorum, & Aulicorum Regi-
orum, & Electoralium caterva stipa-
tus, procedit.

Insequente 18 Novemb. quarta
post adventum die, ad R. MAJESTA-
TEM Princeps ELECTOR Varfaviã
exspatiatur, ut R. MAJESATI perso-
nali aspectu, sermone, & valedictionib⁹,
hoc observantiæ officium declararet.
Serenissimæq; REGINÆ, & Principib⁹,
gratam animi mentē ostenderet. Quàm
accepta, quàm jucunda, ultima hæc sa-
lutatio, & conversatio, REGIÆ MA-
JESTATI, Principis ELECTORIS,
fuerit, ex eo satis patet, quòd non mu-
tuis saltem valedictionibus, & compre-
cationibus, addictissima mens Regia, ex
animi sententia responderit, verum de-
nuò etiam, ad Regalem cœnam invitan-
do, solenniter eum exceperit. Licet
abstemia REGIA M. ea die, quæ in fe-
riam sextam redemptionis nostræ me-
moriam incidit, devotam, ac sobriam vi-
tam agere, ab ineunte ætate consueta,
Attamen, in honorem ELECTORIS

Principis, rari hospitis, Cæna in Sala
privata Regia instructa, iuuitata quoq;
Serenissima REGINA, præsentè Regni
Principe filio, & Illustrissima INFANTE
Sueciæ, hanc ultimam salutationem,
decenti hilaritate, & oblectatione, ad
usq; noctem confidendo, concludunt,
atq; ita à desiderato aspectu invicem
discedendo, separantur, & avelluntur.
Solenniter deinde Princeps ELE-
CTOR à Regio Comitatu, tædarum
flammis, vi noctis injuriam propellen-
do superantibus, innumerisq; ad hospi-
tium deducitur.

Abitum parat P. ELECTOR 19.
Novemb: benevolentiaq; Regia magna
comitatur. Quemadmodum enim,
cum Majestate Princeps ELECTOR,
in primo adventu excipiebatur, non
minore pompa in discessu à Serenissi-
mo Principe Regni, VLADISLAO
SIGISMUNDO, Regio splendore, Se-
natorū

natorum, & equitum deducitur, & in vi-
am redeundo, votis, faustisque valedi-
ctionibus mutuis, prosperrimisq; à con-
versatione, quinta post adventum die,
mutuo amplexu, uterq; viam ad pro-
pria monstrantem ingrediendo, amâtes
disjunguntur. Salvus in Ducatū Prussix
Princeps ELECTOR, Regiomontem
6 Decemb: ingressus, Nobilium, E-
quitum, & civium Ordines, armati,
splendideq; instructi, patrio Teutonum
more, millium plurimorum numero,
gratulabundi, cum triumpho obviam
procedunt. Arcus triumphales, quæ-
libet Civitas, voluntariis sumptibus, in
honorem Regni, & novi Vexilli Regii,
Feudi solennitatem præ se ferentis, in
honorem REGIÆ MAJ:, Principis
quoque ELECTORIS, magni Vasalli
Regii, & Regni Polonix, viridantibus
ramis, auro fulgenti affabrè contextos,
& Aquilarum variarum ceu involantiū,

Albi, Rubei, Nigriq; coloris, Insignib9,
& inscriptionibus Regnorum, Regio-
num, Terrarum quoq; Provinciarumq;
Electoralium exornatos: Inter quos
triumphalis Arcensis arcus palmam, in-
ventione, Effigiis, Insignibus, Elogiis,
elegantiisq; verè obtinet, magnificè e-
rexit.

Civitates similiter Regio-
montanæ, trecentos milites, nigro, al-
boq; colore immixto, vestitos, volunta-
rio ære collecto, pro honore, & custodia
Principis ELECTORIS conduxerant,
qui solennem hunc ingressum condeco-
rabant.

Ingreditur eques Princeps
ELECTOR, ornatissimum Regni Ve-
xillum, publicum Feudi reportati testi-
monium, solenniter ante Principem E-
LECTOREM, immediatè in equo à
Barone Fabiano Burggrabio à Dona,
juniore præfertur, huic Regio muneri
insequendo ELECTOR, simul cum
hoc trophæo, magnam REGIÆ M. &

Regni

Regni affectionem, favorem, & benevolentiam, universæ verò Provinciæ emeritam pacem, diuturnam tranquillitatē, antiqua jura, privilegia, libertates, consuetudines, omnibus, & singulis, omnia salva, sarta, tecta, gratiosè ostendens, cum applausu omnium, ad arcis residētiam, Deo gratiis suppliciter actis, gloriosè deducitur. Congratulationib9 ELECTOR, Orationibusq; ab Ordinibus Prussiæ, imprimis verò ab Illustrissimo Principe, Socero, ALBERTO FRIDERICO, Marchione Brandeburgensi, sanguinis nostri Jagiellonici vivente adhuc surculo, excipitur. Solenni convivio deinde omnes Ordines excipiuntur & recreantur. Vexillum verò Regni, ad conspectum totius populi, per triduum ex arce expanditur, ut major inde lætitia incolis, & exteris affulgeat, & aliarum terrarum Provinciis, hic Feudi actus & res feliciter gesta, cum laude innotescat. Magno

Magno etiam Diplomate, Magni
REGIS hunc actum concludemus, &
posteritati summam rei, veritatemque
ostendem⁹, & tenorem privilegii Regii
inferemus.

SIGISMUNDUS III., DEI gra-
tia, Rex Poloniae, Magnus Dux Litva-
niae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogi-
tiae, Livoniaeque; &c. nec non Svecorum,
Gottorum, Vandalorumque; haereditari⁹
REX: Significamus praesentibus hisce,
hujus & futuri temporis, universis &
singulis, Cum Illustrissimus Princeps,
JOANNES Sigismundus, eadem gratia,
Marchio Brandenburgensis, S. R. I. Ar-
chicamerari⁹, & Princeps ELECTOR,
in Prussia, Iuliae, Cliviae, Montium, Ste-
tini, Pomeraniae, Cassuborum, Vanda-
lorum, Crosnae, Carnoviaeque in Silesia
Dux, Burggravius Norimbergensis, &
Princeps Rugiae, &c. ex singulari gratia
nostra, conditionibusque; transactionis in-
ter nos

ter nos initæ, ad Feudum Ducatus in
Prussia, Amplissimi Senatus, omniūq;
Ordinum nostrorum, unanimi consen-
su, ac voluntate admissus fuisset, homa-
giumq; & juramentum, die decima sex-
ta mensis hujus Novembris, publicè,
sub dio, in Theatro, ex tempore excita-
to, in persona, Nobis, Regnoq; nostro,
præstitisset: Simul Illustris: etiam Prin-
cipum, fratrum Illustritatis Eius Ger-
manorum, Ioannis Georgii nimirum,
Ducis in Silesia Iegerndorff. &c. Ernesti,
Ordinis Equitum Ioannitarum, per
Marchiam, Pomeraniam, Vandaliāq;
Magistri, Christiani Wilhelmi, postula-
ti Archiepiscopi Magdeburgensis, O-
ratores, Magnificos nimirum & Gene-
rosos, Abrahamum à Dona, Baronem
& Burggrabium: Ioannem Truchses à
Wetzhausen, Capitaneum Filchhaus-
num. & Ioachimum Hübner &c. Ilu:^{tati}
ipsorum nomine se sitisse: Qui cum,
secun-

secundum mandata, quæ, à commemo-
ratis Illustris: Principibus, sibi data, ex-
hibuerunt, nomine Principum, ad si-
multaneam Investituram, contactumq;
Vexilli, Principes commemoratos,
admitti, in genua procumbentes, sup-
plices petiissent, & ad homagium, jura-
mentumq;, omnia officia, & obsequia,
quæ à Vasallis Principibus, præstari de-
berent, Principum suorum nomine, se
obtulissent. Nos, de consilio, sententia-
que Senatorum nostrorum, omniumq;
Ordinum nostrorum, unanimi consen-
su, secundum commemoratam transa-
ctionem, ipsiusq; investituræ literas, ad
commemoratam simultaneam investi-
turam, contactumq; Vexilli, in prædi-
ctorum Oratorum persona, benignè Il-
lustritates Eorum, admisimus. Quod,
quò notius, testatiusque omnibus esset,
hasce manu nostra subscriptas, Sigillo-
que Regni nostri munitas, edi illis man-
davi-

davimus. Dat: Varsaviæ, die xvii.
mensis Novemb: Anno MDCXI. Re-
gnorum nostrorum Poloniæ, XXIII.
Sveciæ, XVII.

Quis inter præcipuas res gestas
Regias SIGISMUNDI III. solennissimū
hunc actum non meritò referret? Quis
inter felicissimos rerum gestarum suc-
cessus Electorales, IOANNIS SIGIS-
MUNDI, Ducatus huius Prussiæ Feu-
dum, non annumeraret? Nam, licet na-
tus Imperii Princeps, attamen præci-
pui dignitatibus, Principes inter Ro-
manos, auctus. Cui jure hæreditario
Electoꝝ Brandeburgicus celsit.

Vnicum addamus, quomodo duo hi
SIGISMUNDI MAGNI, temporum
cursu, & certo seculorum regimine,
inter se conveniant, & colludant.

RES mira, notabile Fatum,
SIGISMUNDUS III, tertium in guber-
natione seculum, à prosapia REGUM

IAGIELLONICA, suo regimine ordi-
tur. Similiter SIGISMUNDUS ELE-
CTOR, secundum Romani Septemvi-
ri gubernationis seculum, pari omine
felici ingreditur.

Quod diximus; demonstrabimus.
Rex IAGIELLO primum in imperio
nostro seculum ponimus, & filiis cum
duobus, Uladislao, & Casimiro integrū
constituimus. Secunda seculi ætas, ad
sex usq; REGUM gubernationem se ex-
tendit, Joannis Alberti, Alexandri, Si-
gismundi I. & S. Augusti II. Hinrici Gal-
li Borboniorum, quam STEPHANUS
REX, sua emigratione in puncto inter-
cludit. Teritaque omine felici, Tertius
SIGISMUNDUS tertium ingreditur
seculum.

Si ad ELECTORIS SIGISMUN-
DI consanguinei, Majores nos conver-
timus, Quatuor Imperii ELECTORES
Marchiones BRANDEBURGICI,
inte-

integrum seculi centenarium circum-
volutant.

Primum orditur seculum IOACHI-
MUS I., imperante huic seculo Ioachi-
mo II., Ioanne Georgio, & Ioachimo
Friderico. Expirat seculum, illucescit
novum. Verè illuxit, lumine illustri,
Mundi plagam coruscantem, attonitam
regimine præpotenti reddit, alterum
ingressus seculum IOANNES SIGIS-
MUNDUS ELECTOR.

Insuper notandum, SIGISMUN-
DUS II. Augustus, Anno millesimo,
quingentesimo, septuagesimo secundo,
Regni Diademate lassus, ad cœlestia
Regna commigrat. Simili hoc anno, ma-
gnus Imperii Romani ELECTOR fu-
turus nascitur. Cœleste portentum,
Ingens Cometa in aëre accensus, magni
Regis occasum, magni Principis ortum,
universo ostendit orbi.

Quæ major accessit dignitas?

Insequente similiter anno, Curatela ægri Principis, & Ducatus Prussix gubernatio, per Regni Senatores Dn. Commissarios REGIÆ M. sex, inter quos Legationis Primas, Ill:^{miss}, Re:^{miss} Princeps, & Dominus, SIMON Rudnicky, Episcopus Varmiensis, Senator Regni gravis, Regi imprimis charus, & de Republica benè meritus, dextrè omnia decretis peragendo, (quæ in Comitibus Regni generalibus, facta relatione à SACRA R. M., & Senatu confirmata, & approbata,) facundâ Oratione, magna solennitate in publico, sub Diplomate Regio, Principi ELECTORI confertur. Intervallo unius anni, magnum Iulix Principatum, cum adjunctis sibi Ducatibus Clivix, & Montium, felici MARTIS aspectu, jure, & armis sibi subegit, Cui jam Ducis Prussix titulus, gubernatio, & realis successio, optimè quadrat.

Impe-

Imperatoribus, Regibus, & Principibus, fatalem hunc millesimum, DCXI. & sequentis anni initium, meritò enarrabimus: In secunda, & adversa fortuna potentem. Hoc enim tempore, REX SIGISMUNDUS III. ex Moscovia victor revertitur. Monarcha Septentrionalis, Suiscius, cum fratribus, Regi captus sistitur. Ducatus Smolenscensis, & Severiensis armis recuperatur. Moscoviæ sedes debellatur. Regni Poloniæ princeps VLADISLAUS SIGISMUNDUS, Moscoviæ Procerum suffragiis, Imperator, & magnus Dux Moscoviæ, summis precibus, instanter supplicando, efflagitatur.

Interea temporis Vilna Litvaniæ metropolis, dum Rex castra Smolenscensia obsidet, Regina, Vilnæ, cum Principe VLADISLAO, & Principissa Sueciæ, in arce Regali habitante, incomparabili

parabili damno Arcis, Civitatis, Mercium, splendidorum ædificiorum, septem & ultra millium domorum, flamma absumitur. Archidux Austriae Matthias, in Regem Bohemiae coronatur. Ferdinandi Archiducis filia, in Reginam Bohemiae coronandam, Archiduci Matthiae, Sponsa adducitur. Rex Daniae, Carolo, Südermanniae Principi, ac Regno Sueciae bellum indicit, armis id profequitur, & Calmariam arcem per deditioem occupat. Carolus Sueciae Princeps, bellis hactenus gestis renunciat, diem extremum claudendo. Hispaniarum Regina sapientissima, Reginae Poloniae Austriacae soror, Majestatem secularem, cum caelesti Regno devotè commutat.

Concludit fatalem hunc annum feliciori omine Princeps ELECTOR Brandeburgicus, Regno Poloniae fidelem se amicum obstringit, & Feudum Prussiae

Prussix, cum gloria reportat. Varii
præterea motus, & bella, inter Principes
& externos Imperii, quæ tristia multorū
fata testantur. A multis seculis an-
num fatalem tam ardua operantem si-
mitem quis conferet?

Si initium sequentis Anni intuea-
mur, Ecce, Arbor magnorum Principū
graviter conquassatur, ROMANO-
RUM caput, IMPERATOR, magnus
Princeps RUDOLPHUS, Imperii gu-
bernationem, Fratri, quasi Archiduci
MATTHIÆ annuendo committere,
Diademati Imperiali, à plurimis jam an-
nis gestato valedicit, naturæq; debitum
solvit.

Hispaniarum Reginam, REGINA
Danix, Serenissimi Principis ELE-
CTORIS Brandenburgici soror, Regiis
virtutibus & naturæ dotibus prælustis,
brevis tempore, itineris vestigia mortalis
sequendo, comitatur.

Prin-

Princeps ELECTOR COLO-
NIENSIS, ad horum Principum cœ-
lestem conversationem, maximi RE-
GIS nutu, simili mortalium tramite,
transmittitur. Quis Fati Legem super-
fugiet? Nova Romanorum Im-
peratoris electio, Francoforti ad Me-
nnum, 5. mensibus absolutis, post o-
bitum Rudolphi Imperatoris subsequen-
ta: posteaquam annos triginta sex ma-
gnis victoriis clarus Imperio præfuisset.
Designatus enim Romanorum Impera-
tor RUDOLPHUS II. Anno millesi-
mo quingentesimo septuagesimo sexto,
in conventu Ratisbonensi. Quæ nova
Imperatoris Rom: electio, ut totæ Chri-
stianitati, victoriis, emolumentisq; uni-
versæ Reipub: accrescat, aspiret votis
Electorum gratia Numinis.

Ecce, SACRA MAJESTAS,
REGIA Varsaviâ denuò felici omine
Mense Majo, iter ingreditur, & Mo-
scoviam

scoviam versus, numeroſo, ſelectoque
veterano milite, cœptum continuat
bellum. REGIA mens ardua vin-
cet. Vivat REX, Vivat ELECTOR.

Quemadmodum, Regia ſolenni-
tate, Investitura FEUDI peracta: Du-
cat⁹ ſimiliter intromiſſionem in Pruſſi-
am, S. M. REGIA, magna decernit ſo-
lennitate, & Regni Senatores graves,
ampliſſimosq; , Commiſſarios ſuos, de
REGE & Regno benemeritos, Regio-
montem ablegat. Inter quos primo
loco à REGE nominabatur, Illuſt:^{mus},
Rev:^{mus} Princeps, & Dominus, SIMON
RUDNICKY, Episcopus Varmiēſis,
qui ante triennium curatelam Principi
ELECTORI contulerat. Is enim,
ex antiquiſſima Comitum de BECHS-
ZIZE familia, trecentos ultra annos,
Proſapiam numerat. Felici
omine Fata diſpoſuerunt. Nascitur
L codem

codem anno, quinquagesimo tertio,
Princeps Prussiae ALBERTUS Frideri-
cus, & Regius Commissarius pronomi-
natus, hic in Vere, ille in Autumno.
Verno enim tempore, in flore ætatis, de-
cimo septimo anno, Feudi investitura
ornatus, aureum PRUSSIAE florem,
PACEM, vitæ radices, DEO rigante,
hucusque produxit. Autumnales
verò fructus, licet seros, attamen dul-
ces, tempore maturos, successori Prin-
cipi ELECTORI, idem hic Dn. Com-
missarius, REGIA offert autoritate.
Perpendamus: Quid REGIA gratia, &
affectione benignius? Quid reconcili-
atis Ordinum animis suavius? Quid
curatela Ducatus Prussiae expectatius?
Quid Feudo, quid possessione plenâ, &
intromissione datâ liberalius? In hoc
quoque Prussiae Feudo, in Comitibus ge-
neralibus deferendo, ad Regni salutem,
pacem publicam, tranquillamque vi-
cini-

cinitatem conservandam, munere se-
natoris optimi fungebatur. Secundus
in ordine Commissarius, Ill.^{mus} Dominus
STANISLAUS DZIALLIENSKY,
Palatinus Marieburgensis. Tertius,
Illustis & Magn: Dn. WENCESLAUS
KIELZEWSKY, Castellanus Bie-
chowsky. Quartus, Mag.^{cus} & Gen.^{sus}
Dn. REINHOLDUS HEIDEN-
STEIN, Solefcus, Secretarius Regi-
us, quorum dexteritas & fides, mul-
tis REGI probata Legationibus.

Hos adventantes, Sereniss: Princeps
ELECTOR, splendido aulicorum co-
mitatu, & apparatu, tubarum, & tym-
panorum clangore honorificè obvian-
do, humaniter excipit, introducit,
magnumque honorem, memor REGIÆ
in aula sibi dignitatis collatæ, Perso-
nam REGIS gerentibus, vicissim ex-
hibet.

Qui commissa Regiæ Maj:

fide, vigilantia & labore prius expedita reddiderunt, Deinde ex voluntate SACRÆ R. M. Principi ELECTORI Ducatus Prussiæ plenam possessionis potestatem, Juramentis prius ab Ordinibus statibusq; S. R. M., juxta Regni pacta, Sereniss: quoq; P. Electori præstitis, cōveniente solennitate, in publico Theatro, hoc fine in area Arcis sub dio erecto, Mense Majo die 27 Anni MDCXII. conferunt. Quæ omnia Legationis Primas cōmemoratus Ill:^{mus} Re:^{mus} Dn. Episcopus Varmien: gravi sermone habito, authoritate S. R. Mis Diploma Regium publicando, & Sereniss: P. Electori conferendo, feliciter expedit.

Quib⁹ absolutis, Regio deinde convivio splēdidissimè excepti, & varii generis spectaculis, elegantissq; recreati, inter reliqua mira machina, pyro pulvere, navis instructa, magnis sumptibus, præclara industria elaborata, in publicum introducta, quæ Vespertino tem-

pore igne arte immisso, multis mille vicibus mira inventione explodebat. Ita solenniter Investituram cum intromissione concludunt. Quod Regno Poloniae & Ducatui Prussiae, eorumque incolis feliciter eveniat.

De tantis ergo Principibus, & ELECTORE Vasallo, MAJ: REGIA, SIGISMUNDUS III, cum universo Regno, magna quaeque, sibi quod polliceantur, merito habebunt. Hoc necessitudinis & Amicitiae vinculum, per sanguinis conjunctionem cum Imperatorum, & JAGIELlonica familia, similiter cum Domo Brandeburgica, antiquitus initum, ut impofterum etiam, ad Regni splendorem, & concordiam accedat, S. R. MAJ: verò, imprimis ut sit gloriosum, ac Regii nominis & familiae, fama aeternum, Aeterni numinis virtus coelitus operetur. Sic antiqua Sedes, Domus BRANDEBURGICAE, cum incremento Prussiae, Posteritati stabilietur.

IN VEXILLVM FEVDI

Aquiliferum.

JAGIELLO VLADISLAUS.

JAGIELLONICAM REGUM, Principumq; Prosapiam nostram, AQUILARUM vexillis insignitam, in quantum Potentia, Dignitate, & Victoriis, exteris Regionibus, & populis, immortalifamâ innotescendo, Eüro velocior AQVILA, sublimis evexerit alis, præclaræ res Principum gestæ loquuntur.

Optimè enim duo hæc cognata Aquilarum genera, IOVIS Alba Pygargi, MARTIS nigerrima Morphni, splendore invicem, atq; colore conjunguntur; Quæ insignia Aquilarum, similiter Leonum, Draconum, Gryphonum, magnanimos hostium diversarum gentium debellatores, armis unitarum, denotant. Nam, belligeris Romulidum Copiis, MARIUS. in secunda

da Consulatus dignitate, primus hæc
AQVILARUM signa dicavit, Princi-
pesq; Aquiliferos illustravit.

Simili authoritate nostra RE-
GIA Posteritati REGIÆ JAGIEL-
LONICÆ, & Principi ELECTORI,
hæc triumphæ Aquilarum Vexilla, per
manus tradimus. Hi gloria crescent,
Nos verò NEPOTIBUS, Victoriis, Fa-
mâ, vitaq; cedimus. Succumbent Dra-
cones. AQVILA VINCET.
EUROPÆA.

Benigno Lectori S.

SOLEnnissimum hoc Prussiæ Fendum, à S. R. Maje-
state Sereniss: Principi Electori liberaliter collatum,
Intromissionis quoq; & possessionis data ceremoniis ad-
junctis, in persona Jagiellonis Regia, quòd introduxerim,
Latii sermonis Principem, aliâq; ingenia excellentia
eum secuta, me imitatum, benigno Lectori non displic-
ceat. Is enim Magnum Affricæ Domitorem & vi-
ctorem, vivo ceu colloquio, grata quadam elegantia,
Lectorem excitare cupiens, meditabatur. Siquidem
major

major fides adhiberi censetur, qua inter Principes tra-
ctantur, & Regum exemplis illustrantur. In hoc simi-
liter opusculo, qua recensentur, omni dubio carere, certo
sibi persuadeat. Nonnulla haecenus, vario idiomate,
typis, ad manus pervenerunt, sed imperfecta, ac incer-
ta. Qua, benigne Lector, intuenda offero, ex certa sci-
entia, & diligentia, in Comitibus Regni generalibus pra-
sens adnotavi. Haec tuo cum favore perlustra,
S. R. Majestati, & Sereniss: Principi Ele-
ctori, prosperos successus mecum precare,
& ipse feliciter vale.

